

Sisäministeriö, PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Viite VN/6185/2021-SM-12 SM lausuntopyyntö: pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen valmistelujaostojen arviointimuistoista

Asia Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry:n lausunto

Viitaten asiantuntijalausuntopyyntöönne Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Vanhustyön keskusliitto on valtakunnallinen keskusjärjestö, jonka tarkoituksena on toteuttaa vanhuuspoliittista vaikuttamista ja edunvalvontaa ikääntyneiden ihmisten ja vanhusten hyvinvoinnin, toimintakykyisyyden ja sosiaalisen turvallisuuden edistämiseksi. Vanhustyön keskusliitolla on noin 320 jäsenyhteisöä, jotka toimivat ikääntyneiden ihmisten ja vanhusten hyväksi.

Rakentamisen sääntely kuuluu MRL:lle ja kaikki rakentamiseen vaikuttavat vaatimukset, myös pelastuslain kannalta, tulisi sisältyä sinne MRL:ään. Käyttöäön tai käytön suunnitelmista poikkeamiset, käyttötarkoituksen muutokset tai toiminnan virheet tulisi ottaa myös pelastuslain vaatimusten mukaan käsittelyyn.

Jos jotain rakentamiseen vaikuttavaa käsitellään myös pelastuslaissa, tulisi se johtaa siihen, että asiat käsitellään suunnittelun ja rakennusluvan käsittelyn aikana, eikä vasta käyttöäön yhteydessä. Tästä on kentällä paljon sellaisia kokemuksia, joissa asiaan puututaan vasta käyttöäön yhteydessä, vaikka asian käsittely olisi voitu tehdä jo suunnittelun tai viimeistään rakentamisen aikana.

Omatoiminen varautuminen ja pelastussuunnitelman laatiminen on tärkeää toimintaa turvallisuuden kannalta. Hoitolaitosten osalta poistumisturvallisuusselvitys tulee laatia tässä yhteydessä ja sitä olisi syytä käsitellä laaja-alaisemmin kuin nykyisen lomakkeiston pohjalta. Mitä toimenpiteitä voidaan tehdä palo- ja poistumisturvallisuuden parantamiseksi; toiminta, riskien kartoitus ja poistaminen, fyysiset tilat, poistuminen, alkusammutus, hälytysjärjestelmät...

Palovaroitimiin tarvitaan tarkempi sääntely vastuista; vastuu suunnittelusta, asentamisesta ja käytön aikaisesta huollosta. Liian monessa kohteessa on puutteita joko asentamisessa tai erityisesti ylläpidossa.

Nykymuotoinen poistumisturvallisuusselvitys lomakkeineen arvioi hyvin pitkälle sitä, tarvitaanko kohteessa automaattinen sammutuslaitteisto vai ei. Esim. ikääntyneiden asumiskohteet ovat hyvin moninaisia, joissa asiaa pitäisi lähestyä monimuotoisemmin. Automaattinen sammutuslaitteisto ei poista kaikkia riskitekijöitä ja saattaa karsia potentiaalisia kohteita ja toimijoita kalleutensa vuoksi. Monet ikääntyneiden kohteet ovat ns. normaalia asumista, joissa palo- ja poistumisturvallisuutta voidaan lisätä monella tavalla.

Automaattisten paloilmoittimien erheellisten paloilmoitusten maksullisuuden osalta erheelliseksi paloilmoitukseksi on määritelty sellainen ilmoitus, joka ei ole johtanut kohteessa sammutus- tai pelastustoimiin. Määritelmä ja maksullisuus ei ikääntynei-

den kohteissa ole tarkoituksen mukainen. Ikääntyvien muistihäiriöt esimerkiksi paljastuvat hyvin vaihtelevasti ja yllättäviä tilanteita tulee jatkuvasti. Tällaisissa tilanteissa mm. ruonlaitosta aiheutuva hälytys on oikea vaaratilanne ja voi johtaa tai ei johda sammutus- tai pelastustoimiin. Näitä on toiminnassa vaikea tai mahdoton ennakoida. Näissä tapauksissa on kohtuutonta luokitella hälytykset maksullisiksi.

Helsingissä, toukokuun 24 päivänä 2021

Vanhustyön keskusliitto –
Centralförbundet för de gamlas väl ry